

postadres

Postbus 85011
3508 AA Utrecht

bezoekadres

Newtonlaan 115
3584 BH Utrecht
T 030 - 298 34 00
info@jeugdzorgnederland.nl
www.jeugdzorgnederland.nl

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Dhr. Drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG
e-mail: svj@minjus.nl

referentie HS/SV/is/18-3289
contact Stijn Verbruggen
betreft **Jeugdbescherming in de knel door te lage tarieven**
bijlage Monitor Fair Tarief Berenschot

Geachte minister Dekker,

Jeugdbescherming draagt bij aan de bescherming en blijvend veilige ontwikkeling van kwetsbare kinderen. Kinderen hebben recht op een goede opvoeding, zodat zij veilig kunnen opgroeien tot gezonde en evenwichtige volwassenen die volwaardig meedoen in de maatschappij. In november 2016 presenteerden de organisaties die de jeugdbescherming uitvoeren, de Gecertificeerde Instellingen, het manifest¹ 'Het kind blijvend veilig'. In dit manifest benoemden deze organisaties drie speerpunten voor jeugdbescherming en de randvoorwaarden die nodig zijn om deze speerpunten te realiseren.

Namens het Platform Jeugdbescherming schrijven wij u nu deze brief, omdat de jeugdbeschermingsorganisaties alarm slaan. Aan de randvoorwaarden om alle ambities waar te maken wordt niet voldaan. In tegendeel: de afstand tussen de gewenste situatie en de huidige situatie groeit. Dit baart ons grote zorgen. Het hele jeugdzorgstelsel kraakt en piept en dat heeft grote gevolgen voor de jongeren die onder onze hoede zijn geplaatst. De juiste zorg is lang niet altijd beschikbaar, jongeren moeten soms meerdere keren overgeplaatst worden met alle beschadigende effecten die dit heeft voor de betreffende jongeren. Deze problemen raken de hele sector en worden vanuit Jeugdzorg Nederland in bestuurlijke overleggen onder uw aandacht en de aandacht van minister De Jonge gebracht. In deze brief leggen we de nadruk op de specifieke problematiek bij de Gecertificeerde Instellingen zelf.

Jeugdbeschermers krijgen te maken met steeds complexere problematiek, met een heftige emotionele lading en ingewikkelde juridisering. Dit is inherent aan het werk van de jeugdbeschermer, maar dat maakt het er niet minder zwaar op. Reorganisaties en bezuinigingen hebben hun sporen achtergelaten. Het is steeds moeilijker nieuw personeel te vinden op de krappe arbeidsmarkt en het verloop van personeel is relatief groot, omdat het werk zo complex is.

¹ <https://jeugdbeschermingwest.nl/downloads/pages/401/manifestjeugdbescherming161109-.pdf>

Er dreigt een vicieuze cirkel te ontstaan, waarbij de grens nu eigenlijk al bereikt is. De tarieven voor jeugdbescherming waren en blijven te laag om het tij te keren.

Jeugdzorg Nederland en de Vereniging Nederlandse Gemeenten hebben begin dit jaar samen opdracht gegeven tot een onderzoek om de kostprijzen van de verschillende diensten en producten van de zogenoemde Gecertificeerde Instellingen in beeld te brengen. Op 14 mei 2018 heeft bureau Berenschot dit kostprijsonderzoek² opgeleverd. Het rapport maakt inzichtelijk wat in 2016 de gemiddeld door de Gecertificeerde Instellingen gerealiseerde kostprijzen zijn geweest. Uit het onderzoek blijkt dat Gecertificeerde Instellingen gemiddeld genomen op de meeste producten en diensten verlies leden, omdat de afgesproken tarieven lager liggen dan de gerealiseerde kostprijzen. Daarnaast heeft Berenschot onderzocht wat gemiddeld genomen de reële kostprijs zou moeten zijn voor de verschillende producten. Berenschot baseerde dat op de kosten die Gecertificeerde Instellingen moeten maken om aan alle interne en externe kwaliteitseisen te voldoen. De Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft gemeenten opgeroepen dit kostprijsonderzoek te betrekken bij de gesprekken met Gecertificeerde Instellingen over de tarieven voor 2019 en verder.

Eind oktober 2018 heeft Berenschot in opdracht van Jeugdzorg Nederland aan alle Gecertificeerde Instellingen gevraagd inzicht te geven in de gecontracteerde of verwachte tarieven voor 2019. De combinatie van deze tarieven met informatie over het volume, leveren het verwachte budget per Gecertificeerde Instelling voor 2019 op. Door het landelijk gemiddelde reële tarief uit het onderzoek van Berenschot te combineren met de informatie over het volume, ontstaat inzicht in de ontwikkeling van het benodigde budget per Gecertificeerde Instelling voor 2019. Een vergelijking van deze budgetten geeft aan hoeveel geld Gecertificeerde Instellingen tekort komen en hoe de geboden tarieven zich verhouden tot het landelijk gemiddelde reële tarief. In bijgevoegde 'Monitor Fair Tarief' treft u de uitkomsten hiervan aan, waarbij ook inzicht is gegeven in het liquiditeitsratio en het weerstandsvermogen per Gecertificeerde Instelling.

Allereerst is het opvallend dat bij een groot deel (27 %) van de regio's er nog geen duidelijkheid is over de (te verwachten) tarieven 2019. De besluitvormingsprocessen bij gemeentes hebben op een aantal plekken een doorlooptijd die niet aansluit bij de begrotingscycli van Gecertificeerde Instellingen. In die gevallen waarin nog geen informatie over het tarief 2019 voorhanden is, is het tarief 2018 als uitgangspunt genomen.

De monitor schetst een zorgwekkend beeld:

- Overall liggen de tarieven onder de berekende landelijk gemiddelde kostprijs, gemiddeld liggen de tarieven 13,9 % onder die norm en soms dus nog een stuk lager. Het totale verwachte tekort voor alle Gecertificeerde Instellingen samen bedraagt € 39 miljoen. De kwaliteit van de jeugdbescherming komt op deze manier in gevaar.
- Bij 8 van de 14 Gecertificeerde Instellingen is sprake van een verslechtering van de liquiditeitspositie en er zijn slechts 2 instellingen die voldoen aan de norm van 2,5 maand zoals die wordt geadviseerd door Berenschot en externe accountants. Gecertificeerde Instellingen hebben gemiddeld maar de beschikking over ruim 1 maand liquiditeit. Als op 1 januari de tarieven in regio's nog niet zijn gecontracteerd, kunnen deze Gecertificeerde Instellingen vanaf 1 januari geen declaraties indienen en kunnen zij binnen 1 maand niet meer aan hun betalingsverplichtingen voldoen.
- Bij 9 van de 14 Gecertificeerde Instellingen is sprake van een verslechtering van het weerstandsvermogen richting de nullijn en bij drie Gecertificeerde Instellingen is reeds sprake van een negatief weerstandsvermogen.

² <https://www.jeugdzorgnederland.nl/actueel/onderzoek-kostprijzen-jeugdbescherming-en-jeugdreclassering-afgerond/>

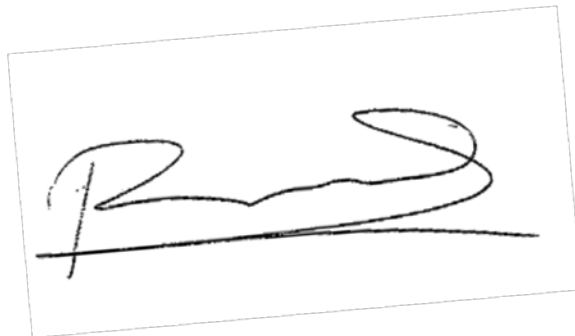

De actieplannen stapelen zich op: Zorg voor de Jeugd, Verbetering feitenonderzoek jeugdbeschermingsketen, Scheiden zonder schade. Allemaal terechte ambities en aandachtspunten, maar ondertussen wordt de basis onder een goede jeugdbescherming uitgehold. De bestuurders van de Gecertificeerde Instellingen komen graag op korte termijn met u in gesprek over deze problemen en mogelijke oplossingsrichtingen. Via Jeugdzorg Nederland kan een delegatie van bestuurders benaderd worden voor dit gesprek.

Met vriendelijke groet, namens het Platform Jeugdbescherming van Jeugdzorg Nederland,

Hans Spigt
voorzitter Jeugdzorg Nederland

René Meuwissen
voorzitter Platform Jeugdbescherming
vice-voorzitter Jeugdzorg Nederland

Kopie aan:

ministerie VWS
dhr. H. de Jonge
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG
e-mail: cj.braun@minvws.nl

Vereniging Nederlandse Gemeenten
Cie. Zorg, Jeugd en Onderwijs
Postbus 30435
2500 GK DEN HAAG
info@vng.nl

Tweede Kamer, vaste Kamercommissies J&V en VWS
cie.vws@tweedekamer.nl
cie.jv@tweedekamer.nl